

Otázka: Organizace podnikání v ČR

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Lucazzo

Podnikatelský záměr - týká se toho, v čem bude podnikatel podnikat

1. **nápad** - v čem podnikat (zkušenosti, dovednosti, schopnosti)
2. **průzkum trhu** - zda o zvolené výrobky nebo služby bude na trhu zájem (zjišťujeme konkurenci)
3. **plán realizace** - zda podnikat **sami** nebo **s někým** dalším ve společnosti

- jaká bude **potřeba výrobních faktorů** -> budovy, pozemky, stroje, suroviny,

materiály, kvalifikované pracovní síly

- **co a v jakém** rozsahu budeme nabízet

4. zakladatelský rozpočet

1. rozpočet majetku a zdrojů krytí

ROZPOČET MAJETKU A ZDROJŮ KRYTÍ

MAJETEK ZDROJE KRYTÍ

- budovy - vlastní zdroje
- pozemky
- stroje - cizí zdroje
- materiály
- peníze
- cílem je určit, zda mi bude stačit vlastní kapitál, který vložíme do podnikání **nebo** si budeme muset půjčit

2. rozpočet nákladů, výnosů a zisku

ROZPOČET NÁKLADŮ, VÝNOSŮ A ZISKU

Náklady

- nájem

| Strana 2 |

<https://ekonomie-ucetnictvi.cz/organizace-podnikani-v-cr-podnikatelsky-zamer-zakladatelsky-rozpocet/>

- spotřeba materiálu
- mzdy
- energie
- opotřebení strojů
- benzín
- leasing
- telefon

5. **posouzení reálnosti** - zda jsme schopni dosáhnout plánovaného zisku

- náklady obětované příležitosti = ušlá mzda v zaměstnání
- = úrok z vloženého finančního kapitálu
- čistý **ekonomický zisk = čistý zisk po zdanění - náklady obětované příležitosti**
- aby podnikání mělo smysl, musí podnikatel dosahovat ekonomického zisku

6. **založení podniku** - zvolit právní formu podnikání (FO nebo PO)

- vklad majetku do podnikání
- registrační povinnosti (živnostenský úřad, finanční úřad, obchodní rejstřík)

7. **podnikatelská rizika** - hospodaření se ztrátou, konkurence, živelné katastrofy,

nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců, pokles objemu prodeje, nedodržení dodávek obchodní firmě

- **podnikání** = samostatná a soustavná činnost, prováděná podnikatelem na vlastní účet a riziko s cílem dosahovat zisku
- **samostatnost** – podnikatel při své činnosti není nikým řízen
- **soustavnost** – činnost je provozována opakovaně, ne nahodile
- **na vlastní účet** – na účet podnikatele jdou všechny příjmy, sám platí všechny výdaje
- **riziko** – největším rizikem je ztráta z podnikání ($N > V$)
- **zisk** – $V > N$

- **právní normy**, které upravují podnikání

1. živnostenský zákon
2. obchodní zákoník

Podnikat můžeme jako:

1. **fyzická osoba** (FO) = občan, **jednotlivec**

- má 2 právní způsobilosti:

1. **způsobilost k právům a povinnostem**

- člověk je nositelem práv, ale má určité povinnosti

- způsobilost vzniká narozením, končí smrtí

- nelze je omezit nebo odejmout

| Strana 4 |

<https://ekonomie-ucetnictvi.cz/organizace-podnikani-v-cr-podnikatelsky-zamer-zakladatelsky-rozpocet/>

- **právo:** na výchovu, vzdělání, nabývat majetek, právo podnikat, na práci nebo na dávky sociální podpory
- **povinnosti:** vyživovací povinnost vůči dětem, rodičům, přihlásit dítě ke školní docházce

2. způsobilost k právním úkonům

- člověk může vstupovat do právních vztahů, tzn. zakládat je, měnit a rušit
- vzniká v **18 letech**, může být odňata **soudem** na základě lékařského posudku (u lidí s trvalým mentálním postižením nebo duševní poruchou)

2. právnická osoba (PO)

- = uměle vytvořená skupina **lidí** nebo **majetku**, kdy společně nabývají práv a povinností
- obě způsobilosti jsou sloučeny do takzvané **právní subjektivity**, kterou právnické osoby získají zápisem do obchodního rejstříku = veřejný seznam právnických osob, který vede soud

Živnostenské podnikání

- řídí se **živnostenským zákonem**
- existují podnikatelé, na které se vztahují jiné zákony než živnostenský (lékaři, zvěrolékaři, daňoví poradci, advokáti - řídí se zákonem své odborné komory)

Podmínky pro podnikání

1. všeobecné

- **18 let věku** - způsobilost k právním úkonům
- **právní bezúhonnost** - dokládá se výpisem z trestního rejstříku
- pokud je zápis v TR, pak nesmí souviset s oborem podnikání
- **doklad FÚ**, že podnikatel nedluží státu nic na daních

2. zvláštní

- týkají se **vzdělání** v oboru a **praxe**
- vzdělání: výuční list, maturitní vysvědčení, VŠ diplom, certifikáty odborných nebo jazykových kurzů
- praxe: potvrzení předchozích zaměstnavatelů

Druhy živností

1. Ohlašovací živnosti

- pokud podnikatel splňuje všechny podmínky pro podnikání, **musí mu být podnikání povoleno**

- podnikat může **od momentu ohlášení** živnosti ŽÚ na předepsaném formuláři
- ŽÚ zapíše živnost do **živnostenského rejstříku** (= seznam povolených živnost, vede živnostenský úřad)
- **dokladem** = živnostenským oprávněním je **výpis z živnostenského rejstříku (dříve živnostenský list)**

1. řemeslné živnosti (zedník, malíř, truhlář, kadeřnice)

- nutno doložit vyučení v oboru a určitý počet let praxe - viz příloha ŽZ

2. vázané činnosti

- nutno doložit vzdělání v oboru a praxe
- např.: provozování autoškoly, vedení účetnictví, tlumočnick, masérství
- seznam vázaných činností - viz příloha ŽZ

3. volné živnosti

- žadatel nemusí prokazovat vzdělání v oboru a praxi, stačí, aby splnil všeobecné podmínky pro podnikání
- pokud živnost nespadá do řemeslných nebo vázaných živností, je automaticky volnou živností
- pokud podnikáme v oboru, který je volnou živností, stačí nám jediné živnostenské oprávnění na všechny obory volných živností, stačí ŽÚ pouze oznámit

2. Koncesované živnosti

- pravidla pro povolení živnosti jsou přísnější
- vyjadřují se k tomu **2 státní orgány** (ŽÚ + řídicí orgán v oboru)
- např.: provozování směnárny -> ŽÚ + ministerstvo financí
- provoz taxi služby -> ŽÚ + ministerstvo dopravy
- provoz soukromé detektivní kanceláře -> ŽÚ + ministerstvo vnitra
- musí se prokazovat vzdělání a praxe
- dokladem o povolení živnosti je **výpis z živnostenského rejstříku (dříve koncesní listina)**

Postup při získání živnostenského oprávnění:

1. žádost o živnostenské podnikání
2. zápis do živnostenského rejstříku
3. registrace k daním, k zdravotnímu a sociálnímu pojištění

Obchodní společnosti

- **jsou právnické osoby**: - společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost

- rozlišujeme u nich:

1. **založení** = sepsání **společenské smlouvy** mezi osobami, které společnost zakládají (společníky), pokud společnost zakládá 1 osoba, pak notář sepisuje **zakladatelskou listinu**

- podpisy na společenské smlouvě musí být ověřeny notářem

2. **vznik společnosti** – zápis do **obchodního rejstříku** (= veřejně přístupný seznam podniků, vede ho rejstříkový soud v sídle krajského soudu)

- zápisem získá PO **právní subjektivitu** (= způsobilost k právům a povinnostem + k právním úkonům)

- zapisuje se:

- název PO (firma)
- sídlo
- právní forma podnikání (typ společnosti)
- předmět činnosti
- statutární orgán = orgán, který jedná za společnosti navenek, zapisuje se u s.r.o. a a. s., u v. o. s. a k. s. vyplývá jednání za společnost ze zákona
- výše základního kapitálu u a. s. a s. r. o. (= hodnota, kterou vložili zakladatelé do podnikání v penězích nebo v majetku)
- datum zápisu

- dokladem o zapsání a o vzniku společnosti je **výpis z obchodního rejstříku**

- podnikání obchodních společností se řídí obchodní zákoníkem

Povinnosti podnikatelů při založení a vzniku právnické osoby

1. společenská smlouva
2. žádost o živnostenské oprávnění právnické osoby
3. zápis do živnostenského rejstříku
4. žádost o zápis do obchodního rejstříku
5. vznik dnem zápisu
6. registrace k daním, sociálnímu a zdravotnímu pojištění

Jednotlivé typy obchodních společností

1. veřejná obchodní společnost – zkratka V. O. S.

- musí být uvedeno v názvu, alespoň zkratkou
- musí ji založit alespoň 2 osoby
- společníci ručí majetkem společnosti, ale i svým osobním majetkem
- vklady ani základní kapitál nejsou ze zákona předepsány
- všichni společníci mají právo ze zákona společnost řídit
- zisk se dělí rovnoměrně mezi společníky
- pokud 1 ze společníků zemře nebo dále nechce podnikat, musí se společnost zrušit nebo založit novou
- **zákaz konkurence v oboru** – platí pro všechny společníky -> společník si nesmí založit jinou společnost se stejným předmětem činnosti (vzájemně by si konkurovaly)

2. komanditní společnost – zkratka K. S.

- zakládají ji alespoň 2 podnikatele = jeden se nazývá **komplementář** a druhý **komanditista**
- **komplementář** - ze zákona má právo jednat za společnost navenek, za závazky ručí i svým osobním majetkem, nemá předepsán vklad do společnosti
- **komanditista** - nejedná za společnost navenek, za závazky neručí svým osobním majetkem, má předepsán vklad do společnosti minimálně 5.000 Kč, ručí za závazky do výše svého vkladu
- ze zákona není předepsaná výše základního kapitálu, který musí společnost vytvořit
- zisk se dělí na 2 části mezi komplementáře a komanditisty
- komplementáři si ho mezi sebe rozdělí buď rovnoměrně, nebo podle výše vkladu (pokud byly vklady)
- komanditisté si ho mezi sebe rozdělí podle výše vkladu
- **zákaz konkurence v oboru** - platí pro komplementáře
- nesmí podnikat v jiné firmě se stejnou činností

3. společnost s ručením omezeným - zkratka S. R. O.

- zakládá se s cílem spojit kapitál
- povinný **základní kapitál = 200.000 Kč**, povinný **vklad do společnosti** je minimálně **20.000 Kč na jednoho společníka**
- společnost může založit **1-50** společníků (v praxi nejčastěji 2-3)

- společníci ručí omezeně - do výše svých **nesplacených vkladů** (základní kapitál nemusí být splacen hned při založení, ale do 1 roku, pokud by společnost skončila podnikání dříve, než bude splacen základní kapitál, musí společníci ještě doplatit vklady, ke kterým se zavázali ve společenské smlouvě)

- zisk dělí společníci podle společenské smlouvy v závislosti na výši vkladů do společnosti

- **orgány společnosti:**

1. **valná hromada** - shromáždění společníků, musí se konat alespoň 1x ročně

- schvaluje **rozdělení zisku** (část pro osobní spotřebu společníků, zbytek zůstává ve firmě)

- převod podílu na jinou osobu, vstup dalšího společníka do společnosti

- řeší dlouhodobé záměry do společnosti (nákup dlouhodobého majetku, přijetí

nových pracovníků, žádost o úvěr)

- o konání Valné hromady se dělá zápis

2. **jednatelé** (1 nebo více) = statutární orgán, který jedná za společnost navenek

- nejčastěji jsou to společníci, ale mohou to být také vybraní zaměstnanci

3. **dozorčí rada** - **není povinnost** ji zřizovat, zřizuje se pouze tehdy, pokud společnost řídí zaměstnanci jako statutární orgán

- kontroluje činnost jednatelů a vznáší připomínky Valné hromadě

4. **rezervní fond** - s. r. o. má povinnost ho tvořit **ze zisku** (přiděluje se do něho určité % zisku), nemusí být založen při založení společnosti, ale až v 1. roce, kdy společnost hospodaří se ziskem

- slouží k úhradě závazků, dluhů v době, kdy se společnost dostane do finančních problémů
- vytváří se proto, že v této společnosti se neručí osobním majetkem společníků
- **zákaz konkurence v oboru** - platí pro jednatele

4. **akciová společnost** - zkratka A. S.

- **akcie** = majetkový cenný papír, vyjadřuje podíl na majetku akciové společnosti

- **2 ceny:**

1. **nominální cena** = cena, která

1. **na listovní akci** je vytištěná

2. **na elektronické akci** za tuto cenu se akcie zaeviduje ve Středisku cenných papírů, za tuto cenu se akcie nejčastěji prodávají prvním vlastníkům

2. **kurz akcie** = cena akcie, která je tvořena na trhu podle nabídky a poptávky

- poptávka roste - cena roste

- poptávka klesá - cena klesá

- **přínos akcií:**

1. podíl na zisku = dividenda

2. hlasovací právo - čím větší počet akcií akcionář vlastní, tím více se podílí na řízení společnosti

3. právo na podíl z **likvidačního zůstatku**; pokud se a. s. ruší (likvidační zůstatek = hodnota

majetku, která zbude po úhradě dluhů)

4. právo prodat akcie na burze nebo na mimoburzovním trhu, snahou je prodat akcie za vyšší cenu, než jsme je koupili my a mít z prodeje **zisk**

- **základní kapitál** = součet nominálních hodnot vydaných akcií

1. **2.000.000 Kč** - nevyzýváme veřejnost ke koupi akcií, akcie drží pouze zakladatelé
2. **20.000.000 Kč** - zakladatelé vyzývají veřejnost k tzv. **úpisu akcií**, lidé podepíší se zakladateli smlouvu - **zatímní listina** a zaváží se k nákupu urč. části hodnoty požadovaných akcií, po založení a. s. a zapsání do OR dostanou akcie a doplatí jejich hodnotu

- **ručení za závazky** - ručí se majetkem a. s., akcionáři neručí svým osobním majetkem, pouze může klesat cena akcií na burze (kurz)

- **ručení za závazky** - za a. s. jedná statutární orgán (představenstvo) - zapisuje se do OR

- **rozdělování zisku** - valná hromada odsouhlasí, jaká část zisku se vyplatí akcionářům - kolik připadá

na 1 akcii, může odsouhlasit i nevyplácení dividend, celý zisk zůstává v a.s. jako vlastní zdroj krytí

- **orgány akciové společnosti:**

1. **valná hromada** = shromáždění akcionářů, musí se konat alespoň 1x ročně

- schvaluje účetní uzávěrku, rozdělování zisku, navýšení základního kapitálu a vydávání dalších akcií

2. **představenstvo** = statutární orgán

- jedná za společnost navenek

3. **rezervní fond** - musí povinně tvořit, protože akcionáři neručí osobním majetkem, tvoří se ze zisku poprvé v tom roce, kdy a. s. vykáže zisk

- **zákaz konkurence v oboru** - platí pro členy představenstva a dozorčí rady

Další právní formy podnikání

1. **družstvo** - nemá zkratku, slovo družstvo musí být obsaženo v názvu

- **4 typy družstev:**

- zemědělská
- spotřební (Jednota)
- výrobní (nábytkářství)
- bytová - cílem není dosahovat zisku, ale správa bytů

- od společnosti se družstvo liší tím, že do něj lze **kdykoliv přistoupit** a to tím, že zaplatíme **členský vklad**, z družstva můžeme také kdykoliv vystoupit (vrácení členského vkladu)

- založení družstva - **2 právnické osoby** nebo **5 fyzických osob**

- základní kapitál = 50.000 Kč

- za závazky se ručí **majetkem družstva**

- stanovy družstva

- **orgány družstva:**

| Strana 15 |

<https://ekonomie-ucetnictvi.cz/organizace-podnikani-v-cr-podnikatelsky-zamer-zakladatelsky-rozpocet/>

1. **členská schůze** - nejvyšší orgán, schvaluje výši členského podílu, schvaluje převod podílů na jiného člena, vstup nových členů, schvaluje účetní uzávěrku a dělení zisku
2. **představenstvo** - jedná za družstvo navenek, je statutární orgán, v čele stojí předseda
3. **kontrolní komise** - kontrolují činnost představenstva a vznášejí připomínky **členské schůzi**
4. **nedělitelný fond** - tvoří se ze zisku, má stejný význam jako rezervní fond

- tvoří se proto, že družstevníci neručí osobním majetkem, ale za závazky se ručí majetkem družstva

2. **státní podnik** - zkratka S. P.

- zakladatelem je stát -> obecní, městské, krajské úřady, ministerstva

- stát podniká tam, kde nechce povolit podnikat soukromým osobám nebo chce mít v podniku určitý vliv -> zakládá státní podniky nebo kupuje akcie soukromých společností (v energetice, dopravě, telekomunikacích, poště)

- majetek je ve státním vlastnictví, podnik ho využívá, spravuje, eviduje, udržuje

- zisk se nerozděluje, nechává se v podniku, zisk podléhá zdanění jako vlastní zdroj krytí

- stát neručí za závazky státního podniku

Zánik podniku

- má 2 stupně:

1. stupeň – zrušení podniku

1. zrušení bez likvidace

- existuje nový podnik, který přebírá majetek, pohledávky, závazky (tzv. právní nástupce)
- původní podnik se z obchodního rejstříku vymaže, ke stejnému dni jako se zapíše nový
- majitelé nového podniku se snaží zachovat co nejvíce podobné jméno (např. IBC s. r. o. Praha -> IBC Praha s. r. o.)

- **prodej podniku** – změna vlastníka podniku (podnik lze ocenit)

- **fúze** – slučování podniků do větších celků, nutnost povolení od antimonopolního úřadu, který chrání konkurenci

- **rozdělení podniku** – rozpad podniku na menší podniky (důvody mohou být neshody majitelů, různá činnost podniku)

2. zrušení s likvidací

- podnik úplně končí svojí činnost
- začátek likvidace se zapisuje do OR (aby s podnikem nebyly uzavřeny další smlouvy)
- určí se **likvidátor** – osoba s právnickým vzděláním, zjistí hodnotu majetku a dluhů

hodnota majetku > hodnota dluhů -> rozprodá majetek, uhradí dluhy a likvidační zůstatek rozdělí mezi majitele

hodnota majetku < hodnota dluhů -> požádá soud o vyhlášení konkurzu nad podnikem

- **konkurz** = soudní řízení, kdy soud určí pořadí a výši úhrady dluhů

1) soudní poplatky

2) dlužné mzdy

3) dlužné daně, cla, sociální a zdravotní pojištění

4) dluhy dodavatelům, pojišťovnám, bankám -> tyto subjekty musí počítat s tím, že

nedostanou plnou hodnotu dluhu

- konkurzu může předcházet **vyrovnání**

- dlužník nabízí věřiteli částečnou **úhradu** dluhu (> 50 %); věřitel **vyrovnání** většinou přijímá,

protože v rámci konkurzu by dostal méně (4. místo)

2. stupeň - vymazání z obchodního rejstříku - zánik podniku

- podnikání lze také pouze **přerušit** -> nahlašuje se živnostenskému a finančnímu úřadu, nemusí se

pak podávat daňové přiznání